

Bodočnost, Slovani, je naša! Narod probujen in zaveden, narod ki po svojih pravicah s tako silo zahteva, kakor narod Vaš, tak narod ne da se več vdušiti! Narod, kateri se ponaša z apostolskim Slomšekom in pesnikom Preširnom, je po božji previdnosti še za kaj večega namenjen. Pogrejte se torej, bratje Slovenci, na srei naše drage matere Prage! Naj bi Vas okrepčali narodni spominki češke slave, s katerimi se ponašamo, posebno pa naše narodno gledišče; naj bi Vas spodbodlo krepko življenje našega mesta in pa ljubezen do ljubljene naroda za vstrajno delovanje! Podajmo si v to svrhu roke! Združimo se! Ljubimo se!“

Gospodarske stvari.

Kako poljsko miš (*arvicola arvalis*) pokončati.

Kakor ima krt svoje določene navade, katere le redkokdaj opušča, tako da te navade vaje nemu krtolovcu jedino pomagajo svoj lov po njih vravnati, ravno tako ima tudi mala poljska miš, *arvicola arvalis*, svoje posebnosti, katere tistemu, ki jih pozna, lov poljskih miši polajšuje.

Poljska miš se silno hitro množi, tako da je ves pridelek zlasti v suhih zimah in manj mokrih poletnih mesecih v nevarnosti od miši biti pokončan.

Mokre zime so mišim največje sovražnice, snegovite pa, slasti, ako se sneg počasno taliti začne njihove prijateljice. V takih zimah najdemo njihove prihode vrh zemlje pod snegom od luknje do luknje. Hitro taljenje snega, tedaj preobilica zračne vode je za miši pravi svetovni potop. V malih dneh so kakor z zemlje popihane.

Proti mokroti o mrzlem ali le hladnem vremenu so zelo občutljive. Večkrat zmočen, kožuh jim je mnogokrat zadosti, da poginejo. Kder nekoliko let ni snega, tam se miši večkrat tako pomnožijo, seveda v toplejših mesecih, da se jih po navrtanih luknjah na dan po 30 do 40 polovi.

Hitri pomnožitvi pa brani izlasti o času, ko imajo mlade, mrzlo deževno vreme. Mladiči hitro poginejo in matere za njimi. Prej ko ne se jim nabere v srce preveč mleka, kar jih umori, kakor se to pri navadnem divjem zajcu godi, kjer pridejo vse samice v nevarnost pogina, če brž, ko imajo mlade, mrzlo mokro vreme nastane in mladiči konec vzamejo.

Če ima krt pravilno svoje čase, v katerih gre na lov, zjutra ob šestih, o poldne med 11—12, zvečer o deveti uri, tako poljska miš ni tako natančna v svojih izhodih. Ona se pase, kedar je ravno čas in priložnost in potrebuje primeroma več hrane, ker ni mesojeda

pa že tudi zaradi tega, ker zaradi prirojene radovednosti hoče vse videti in vse čuti, ker tedaj nima nikdar mira, zato se ji tudi prebavljanje pohitruje.

Ako miši ravno ni preveč, drži se mnogokrat tudi gori povedanega časa kakor krt, posebno najbolj zato, ker v tem času ni delalcev na polju in ker rada te mirne trenutke za sprehode itd. porabi. In kakor druge živali o manj prijetnem, vetrovnem vremenu zavetne prostorčke iščejo, na katere solnce gorkeje poseva, ravno tako dela tudi poljska miš. Najdemo jih v okrajnih brazdah in pa v srednjih brazdah najbolj pogosto. V globoki brazdi je lepo tiho in gorko, njeni nevarni sosedi, kakor kanje, vranovi itd. je tukaj ne zasledijo tako kmalo.

Po teh brazdah se tedaj vsake 3—4 metre po 30 centimetrov globoko luknjo z zemljišnim svedrom izvrta. To delo gre hitro od rok in vaje delavec jih vsako uro po 40—50 navrta. Na deteljiscih, kjer ni brazd, poiščejo se miši križ poti, ki so že od daleč in lahko poznati, to so poti, ki peljejo od luknje do luknje in so več ali manj izhojeni od miši. Navrtajo se ob straneh njive in ravno tako tudi sredi vrste lukenj, kakor je gori povedano, vsak sebi, vendar vsaka luknja mora biti med dvema mišjima luknjama. Zjutra in večer se izvrtane luknje pregledajo in miši z orodjem, ki je nekako žlici podobno iz lukenj pomečejo. Veči del so že mrtve. Ako se to delo pametno in skrbno opravlja, je v kratkem času polje miši prosto in čisto.

Večkratno presajanje pohitri rodovitnost rastlin.

Znano je, da trs iz semena izrejen še le v petem ali šestem, mnogokrat še le v poznejšem letu rodoviten postane. Trsu rodovitnost pohitriti je neki Francoski vinogradnik se poslužil večkratnega presajanja in sicer z dobrim vspehom. Posejal je trtinoga semena v skledo z rodovitno prstijo napolnjeno, ki je bila s prav močnim, hitro delajočim gnojem pomešana. Gnoj je bil gnojnica s $\frac{3}{4}$ vode stanjšana kri, 1 del s 10 deli vode in človečjek. To skledo s semenom je postavil pod steklevino, pod katero je bila najprej toplota od 15°, ki se je po 8 dneh na 25—30° povišala. Brž ko so mlade trtice tretji listič pognale, so se v 8 centimetrov dolge skledice presadile in zopet v toplino od 25—30° postavile. Po treh tednih so se rastlinice, ker so že večje korenine pognale bile, v večje lonce presadile. To presajanje se 5—6 krat in sicer vedno v večje lonce ponavlja. Ko so trte višino od 60 centimetrov dosegle, se obrežejo, kar se tudi takrat ponovi, ko je trta že 2—3 metra visoka. Po takem večkratnem presajanju so bili trsi že v tretjem letu rodovitni.

Nikotin ali tobakovina dobro zdravilo proti ovčji grinti.

Pet več ali manj grintovih ovec se je vsaka dne 8. marca v raztoplini blizu 2 litrov tobakovine in 300 litrov vode 3 minute dolgo kopala in potem s ščetom prav trdo drgala.

Dne 16. marca so bile te ovce na enak način kopane, samo da se je takrat raztoplina nekoliko močnejša napravila. Dva litra nikotina sta se raztopila v 276 litrih vode. Pri tem postopanju se je pa pokazalo, da so kopane stare ovce in kopana jagnjeta se dobro počutila in da jim nikotin, ki je sicer strup, nič ni škodoval na zdravju. Do 1. maja 1884 se pri teh živinčetihi grinta ni več pokazala.

Sejmovi. 7. septembra: pri sv. Jederti nad Laškim, pri sv. Petru pod sv. gorami, v Vojniku, v Slivnici; 8. sept.: pri Negovi; 9. sept.: pri Kapeli blizu Radgone; 10. sept.: v Apačah, Gomilici, pri sv. Janžu blizu Drauberga, v Rušah, Gornjem gradu, v Spodnji Polskavi, Slov. Bistrici; 11. sept.: v Loki.

Dopisi.

Iz Maribora. (Zaplenjenje, nevolja, veselje „Sl. G.“) Števílo 35. „Slov. Gosp.“ so nam vzeli zavoljo vvodnega članka „Tihe vode“, vendar so nam ves stavek zapečatili, tedaj pa tudi nismo mogli drugega natisa izdati. Častiti bralci naj nam odpusté, mi jih, kolikor moremo, odškodimo s tem, da jim damo dnešnje številko večje. Kar pišemo, s tem čemo le dobro našim bralcem in tedaj tudi naši državi. Da se ogiblremo prepira, zmerjanja — nekaj, česar pri nasprotnih listih ne opazimo; da smo skorej čez mero pohlevni, to kaže vsak list, ki ga izdamo in vemo, da že to nekaterim našim ni prav. Če pa še tedaj vse eno ne ugodimo na nekem mestu, to je naša velika nevolja, pa za to mi ne moremo in upamo le, da nas je reši — čas. Nekaj nam je ta že prinesel. Na našem c. kr. učiteljskem namreč, ukazuje minister za uk in bogočastje, da se ima v vsakem razredu posehmal slov. jezik učiti po 4 ure v tjednu. Tudi dotični učitelj mora za to imeti potrebno skušnjo; dosedanji dobi torej v tem oziru za služen odpust. Večje zaušnice pa tudi niso bili kedaj mogli dati Slovincem, kakor da so bili podučevanje v slov. jeziku dali možu v roke, pri katerem bi človek še z lučjo o belem dnevu ne našel slovenske knjige — druge, kakor te, iz katere je učil.

Izza Boča. Ni še leto minolo, kar sem čital v nekem čudnem odloku, došlem iz Ptujja, ki je bil podpisan od nekega c. kr. uradnika. Omenjeni odlok je Slatinske razmere pretresoval in tam je stalo zapisano: „Der Glaube ist noch nicht in Gefahr“ — to je, vera še ni v nevarnosti — tedaj duhovniki naj le „naprej

dremajo“. Na to čudno, nespametno izjavo sem se nehoté spomnil, ko sem prišedši v Slatino, videl tam ob nedeljah delati. Tedaj Vi, veleučeni Ptujski gospod! vera še ni v nevarnosti, dasiravno se nedelje in prazniki očitno oskrunjujejo?! Ali Vas je že pamet tako daleč zapustila? Ste li imeli Vi kedaj „Mali katekizem“ v rokah? Pa pustimo tega svetopisemskega učnjaka in vrnimo se v Slatino. Na prvi hip bomo spoznali, kakošen duh tu vlada. Delavci delajo na Slatini ob delavnikih pa tudi ob nedeljah, celo ob največjih praznikih. Tisti po nemškem duhu dišeči in z nemškimi trakovi „nabiksan fajerber“ ima tudi večinoma ob nedeljah med krščanskim naukom svoje vadbe in zadnjič smo videli, ko je nek tukajšen „restaurant“ pustil na praznik otavo sušiti, dasiravno smo letos imeli dosta ugodno vreme in si je lahko vsaki lenuh svojo krmo spravil, kedar je hotel, ne da bi bilo potreba, nedelj in praznikov oskrunjevati. Le tako naprej! Potem pa pridite Vi, Ptujski „dohtar sv. pisma“, vteknite svoj nos v Slatino, potem pa še recite, ako morete: „Der Glaube ist noch nicht in Gefahr“. Ako bode to tako dalje šlo, potem bomo v Slatini kmalu same pruske luterane imeli. Zlostno pa je to, da se dajo ljudje tako zapeljati, da zavoljo par grošev prodajo svojo vest in oskrunijo praznike! Zdaj pa še Slatinski Nemci (?) nameravajo neko nemško šolo zidati. No, kakošne so tiste šole, koje nemški šulverein stavi, to že itak vsakdo vé, ki ni preveč zateleban. Otroci še zdaj malo krščanskega nauka znajo, ko se jim v domačem maternem jeziku razlaga, kaj še le bode potem, ko jim bode Bog ve kdo verske resnice po nemški lomil. To bodo kristjani, da se jih Bog usmili! Dobro da še imajo naše druge pametnejše občine v tej reči besedo. Ako hočejo tisti Slatinski možeki, ki kakor krti vedno rovljejo, nemško šolo imeti, naj si jo postavijo, če prav vrh Boča; slovenskih otrok od poštenih krščanskih starišev pa oni ne bodo s svojim nemško-liberalnim maslom mazali! Od nemškega šulvereina mi Slovenci nič ne potrebujemo. Slovenci bodo že sami za svoje otroke skrbeli, nemški šulverein pa ima dosti svojih paglavcev po mestih; tiste naj pobere, za tiste naj skrbi! Kaj bo nemški šulverein pred našimi durmi pometal, ko pa ima sam pred svojim pragom toliko nesnage! To pa si tudi Slatinski posilnemci naj ne mislijo, da se bode kmet zavoljo pet ali šest možekov, ki so tukaj od danes do jutri, nemščine učil.

Iz Lembaha. (Blagoslovljenje novega Marijinega trona in novih bander.) Tukaj se je v nedeljo, dne 16. avgusta t. l. lepa svečanost obhajala. Po prvi službi božji se je osnovala dolga procesija iz župniške cerkve k podružnici na kalvarsko goro. V procesiji so opletene deklinae novi tron Matere